

NEVEK MAGYARÁZATA

Bacon, Francis (1561—1626) — angol materialista filozófus, a kísérletező tudományok legjelentősebb előfutára. *Novum organum* című művében a skolasztika által elferdített arisztotelészi módszertan helyett új tudományos módszertant dolgozott ki.

Bibó István (1911—1978) — jeles magyar nemzetközi jogász, jogtörténész és szociológus.

Braun Róbert (1879—1926) — szociológus, a falukutatás egyik úttörője.

Campanella, Tommaso (1568—1639) — kiemelkedő olasz utópista szocialista filozófus. 27 évet töltött az inkvizíció börtönében, itt írta meg utópiáját, a *Napállamot*.

Chamberlain, Houston Stewart (1855—1927) — angol történetfilozófus, a fajelmélet egyik meghirdetője, a fasiszmus előfutára.

Colbert, Jean-Baptiste (1619—1683) — francia államférfi, a merkantilizmus legkiválóbb képviselője.

Colquhoun, Patrick (1745—1820) — skót származású londoni rendőrbíró, több könyvet írt a bűnözésről és a börtönviszonyokról.

Condorcet, Marie-Jean Antoine, marquis de (1743—1794) — francia politikus és filozófus, a fiziokrata irányzat híve. A forradalom első szakaszában vezető szerepet játszott, később a jakobinusok börtönbe vetették, és ott halt meg.

Eaton, ? (XVIII. század) — a Török Birodalomról szóló *Survey of the Turkish Empire* című mű szerzője.

Eden, Frederick Morton, Sir (1766—1809) — a szegényügygel foglalkozó angol író.

Euler, Leonhard (1707—1783) — svájci matematikus, variációszámítási és sorelméleti műveit a mai napig használják.

Franklin, Benjamin (1706—1790) — amerikai demokrata politikus, kiváló természettudós és filozófus. A villámhárító feltalálója.

Gobineau, Joseph-Arthur, comte de (1816—1882) — reakciós francia szociológus, a fajelmélet egyik meghirdetője.

Godwin, William (1756—1836) — angol író, a felvilágosodás és a romantika közötti átmenet legfontosabb képviselője. *Political Justice* című utópikus művét Condorcet hatására írta.

György Endre (1848—1927) — közgazdasági író, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, rövid ideig földművelésügyi miniszter. Malthus fordítója.

Hanway, Jonas (1712—1786) — angol utazó és filantróp, beszámolót írt a dologházakról.

Harsányi Gréte (sz. 1897) — ifjúsági író.

Hobbes, Thomas (1588—1679) — angol mechanikus materialista filozófus, a baconi filozófia továbbfejlesztője.

Howard, John (1726—1790) — az angol börtönügy reformátora. Az általa létesített Howard-társaság küzdött az alkoholizmus ellen, a jobb börtönviszonyokért, a halálbüntetés eltörléséért.

Howlett, John (1731—1804) — angol polgári közgazdász és író.

Hume, David (1711—1776) — angol agnoszticista filozófus és közgazdász. Etikája (*Értekezés az emberi természetről*) jelentős hatást gyakorolt az utókorra.

Kanut (Knut), Nagy — dán király, 1018—1035 között uralkodott, megszerezte az angol koronát és Norvégia meg Svédország egy részét.

Keyserling, Hermann, gróf (1880—1946) — H. St. Chamberlain fajgyűlölő nézeteinek hatása alatt álló reakciós német gondolkodó.

Lombroso, Cesare (1836—1909) — olasz orvos és büntetőjogász, a született gonosztevőkről szóló elmélet hirdetője.

Lorenz, Konrad (sz. 1903) — Nobel-díjas német zoológus, etológus.

Machiavelli, Niccolo (1469—1527) — olasz politikai író, firenzei államférfi. *A fejedelem* című, száműzetésben írt politikai műve tette híressé.

Maistre, Joseph-Marie, comte de (1753—1821) — a francia ellenforradalmi emigráció filozófusa.

Mirabeau, Honoré-Gabriel Riqueti, comte de (1749—1791) — francia politikus, a nagy forradalom első szakaszának egyik vezéralakja.

Montchrétien, Antoine (XVI—XVII. század) — közgazdász és demográfus.

Montesquieu, Charles de Sécondat, baron de (1689—1755)—francia író és felvilágosodást hirdető filozófus, az enciklopédisták munkásságának egyik előkészítője.

Montezuma (? 1466—1520) — azték uralkodó a mai Mexikó területén.

More, Thomas, latinosított nevén: *Morus* (1478—1535) — az angol utópista szocializmus egyik képviselője, VIII. Henrik lordkancellárja. A király kivégeztette.

Morelly (?) (XVIII. század) — francia utópista szocialista filozófus, nézetei nagy hatást gyakoroltak Babeufre.

Neumann János (1903—1957) — magyar származású neves amerikai matematikus, a játékelmélet megalapítója, a halmazelmélet továbbfejlesztője; vezető szerepe volt az elektronikus számítógépek létrehozásában.

Nietzsche, Friedrich (1844—1900) — a világ lényegét a hatalomra törő akaratban látó német filozófus. A hitleristák sokat vettek át elméleteiből.

Paine, Thomas (1737—1801) — angol születésű amerikai forradalmár, politikus és újságíró.

Paley, William (1743—1806) — angol morálfilozófus. *Natural Theology* című főműve számos kiadást ért meg.

Petty, William (1623—1687) — angol közgazdász, a modern statisztika egyik megalapítója. Főműve: *A Political Arithmetic*.

Price, Richard (1723—1791) — angol morálfilozófus és pénzügyi szakértő.

Priestley, Joseph (1733—1804) — angol filozófus és természettudós, az oxigén felfedezője. Az amerikai szabadságharc és a francia forradalom lelkes híve.

Raleigh, Walter, Sir (? 1552—1618) — angol hajós és kalandor, Erzsébet királynő kegyence.

Raynal, Guillaume (1713—1796) — francia abbé és enciklopédista filozófus.

Ricardo, David (1772—1823) — az angol klasszikus közgazdaságtan utolsó nagy képviselője.

Schopenhauer, Arthur (1788—1860) — a német klasszikus filozófia dialektikus hagyományai ellen fellépő irracionalista bölcselet.

Schöppflin Aladár (1872—1950) — biztos ítéletű kritikus, a Huszadik Század, majd a Nyugat főmunkatársa.

Short, Dr. Thomas (? 1690—1772) — angol orvos és demográfus.

Smith, Adam (1723—1790) — az angol klasszikus polgári politikai gazdaságtan egyik megalapítója. Főműve: *A nemzetek gazdasága*.

Spengler, Oswald (1880—1936) — német irracionalista filozófus, a *Nyugat alkonya* c. művében a történelem oksági összefüggése helyébe sors-összefüggést állított.

Süssmilch, Johann Peter (1707—1767) — német orvos és teológus, a demográfia egyik megalapítója.

Ulloa y Garcia de la Torre, Don Antonio de (1716—1795) — spanyol tengerész és író, 1752-ben tette közzé többkötetes, francia nyelvű művét, a *Voyages d'Ulloát*.

Vauban, Sébastien (1633—1707) — francia hadmérnök-marsall, a fiziokrácia előfutára, írásaiban egyenlő adóviselést követelt.

Wakefield, Gilbert (XVIII—XIX. század fordulója) — Malthus házitanítója, a francia forradalom lelkes híve.

Wallace, Alfred Russel (1822—1913) — angol természettudós, Darwin munkatársa, a kiválasztódás elmélete az ő nevéhez is fűződik.